

F O A I A

pentru

MINTE, AMINA SI LITERATURA.

Nr. 50.

MERCURIU, 15. DECEMBRE

1845.

INDICE CRONOLOGICU

de

Documente bisericești de la a. 1688 —

1732. — (nu pre cunoscute).

(Urmare.)

A. 1708—1711 au pustiul cium'a mai multe tijoururi ale Transilvaniei. Ce au lueratii Aeppulu Athanasie in decursulu acestorui ani, cei ce au ceva documente de pe atunci in interesului istorici se le vadescă, cu nu pocin deservi cu alta de catu ca la a 1706 l. Mart se vede a fi fostu in visitatione pe tiara Hatiegului pe la Bosiorogi (vedi Gaz. a c. Nr. 70) scopulu calatoriei sale pe aici appare se fi fostu intarirea timutului Hunedorei in unire, de la care a se abate anca in saboralul din a. 1701 tinutu in Belgradu in luna lui Julie sau fostu descoperitul (vedi docum. ist. f. 177 si 178).

La a. 1708. Se memorédia Eppulu Athanasie in ms. soc. Jesu din Brasieu.

La a. 1708. 30. Mart. Imp. Ios. I. intaresce si transsâme la rugatiunea lui Ioane Hodermarszki Eppului Munkatsului urmatorele privilegii:

a) din 1692 Viena, 23. Augustu diploma Leopoldina data clerului rutheniloru trecatoriu la unire^{**}).

b) din 1693. Viena 16. Febr. diploma Leopol-

**) De aci vine a se indrepta datulu anului in manifestulu AEppului Kollonits tradusu si tiparitu in docum. Ist. f. 147 unde se afla 23. Aug. 1697. Fiindca si intra copio veche ce am a mana anca e anulu 1692.

dinu data clerului romanescu din Transsilvania trecatoriu la unire.

La a. 1713 more Athanasie Eppulu romaniloru; se afla insemnatu in MN. Hevenesiane Tom. LLL f. 557***).

La a. 1714 in dieta tierii redicanduse in contra imultirei popiloru multe delatiuni, art. 8 sau otarita ca officiolatele se conserie pe popii romanesci in totu satulu cati sunt, si pe ce locu aiedu, si ce vatamari causeadu? Si se aréte gubernului.

La a. 1715 11. Dec. Carolu VI. prin rescriptu seu la thesaurariatu indreptatui Nr. thes. 38 1715 demanda, ca nou denumitului Eppu unitu al romaniloru Joane Pataki „vi nova fundationis“ se i se dée 3000 f. sau din bunurile fiscale atata catu se fruptisice 3000 f. —

Inse fiindca acestu Eppa pentru iscatele intre pontisicele si intre aula in eaus'a acesta difficultati, nu pututu se cuprinda Eppatulu, si asia nici demnatulu provenit Eppale nu lau primitu, si pentru aceea au fostu silitu a petréce in Viena, si acolo lipsindui spésele au fostu strimtoratu a contragedatorii, pentru acea, ca Eppulu pana la sosirea confirmationei de la Roma se nu se lipsésca de töte midilocele victuiurei, in a 1719 i sau asemnatu in Viena 600 f. cu aceea legatura, ca daca cu anuntia scaunului Romei va cuprinde episcopatulu atunci se re'ntorce erarului numita suma. — Nr. thes. 32 1719.

Este insemnatura in lexiconulu „Rerum Transannarum“ a Illustr. D. Com. Jos Kemény Tom. III. 2—z de acesta tienore;

***) Asia dara nu in a. 1714 pre cum se afla in „Securta notitia a episcopatului Fagarasului“ la incepertul schematismului a 1845 tipar. in Blasius.

„1711 1 Ian. Recriptu Imperatescu prin carele se comitte ca lui Ioanne Pataki Eppului romanilor sau se se inscrie fiscalitate in pretiu de 5000 f. sau se i se dée bani gata 3000 f. Nr. thes. 47 1711“.

Cum se va putea combina aceasta cu predisul Rescriptu al Imp. Carolu VI din 11. Dec. 1715, si cu mórtea Eppului Athanasie din a. 1713 ne avendu copiile precitatelor documente thesaurariale a manu me incumetu; inse tempulu si diligintia va desnoda si acesta.

La a. 1715 11. Dec. sau reasiediatu in Alba-Julia Episcopia rom. catholica sfîndu Eppu George Martonffii, cui sau assemnatu plata anuala din Dismele Fisco-saxonice si din Dominiulu Albei 8000 f. si jumetate cetatea i sau datu pentru residenția, si de o data sau numitu si supremu comite al comitatului Alba, inse de acesta deregatorie la sunduse in a. 1719 sau denumitul 1-ul consiliariu Guberniale scutit de oblegatiune de a refara.

La a. 1717. Carolu VI. inscrie Eppului I. Pataki Dominiulu Gherlei si tota Sambata de Josu (Beschembach) inse nu se introduce in iele; ci la 1720. i se da Domniulu Gherlei fara ospataria de scolo, si fara 2. mori de acela tiitor. Nr. thes. 46 1720 si 48 1720; iara la 1722. i se da Sambata de Josu Nr. thes. 37 1722.

La a. 1717. Pe calea Borgoului au intratu tatarii in Transsilvania, carii si in a. 1718 au pus. tîru tiara si pe multi au dusu in robie.

La a. 1718. Romanii din Transsilvania fugu in Banatu; inse in anii 1722 si 1723 a se reduse ce demanda.

La a. 1719. Au fostu sômete in Transsilvania, si totusi mertia de grau au fostu numai 1 f. 30 c. asia de putini bani era.

La a. 1721 15. Calende Junii (16. Maiu) prin pontificale romagu Innocentiu — se emite Bulla erectiunei episcopalului Fagarasiului.

La a. 1727 in Opt. au murit Eppulu I. Pataki in Fagarasiu, ab intestato. Averea lui sau cuprinsu de fiscul regiu Nr. 322 1728. —

Si „Sede vacante“ se renduesce vicariu episcopiei romanilor rectorulu Jesuitilor P. Fitter Adam.

La a. 1728. Capitulu rom. chat. din Alba-Iulia dobandesce locu si votu in dieta tierii.

La a. 1729 20. Iunie. Sua Mte au resolvit u in Eppu romanilor pe Ioanę Klein si acestuia totu asigura bñuri si bñefacari i le da, care le au

avutu antecesorinu seu Nr. a. 365 1729 si in a. 1731 se confirmédia de Eppu.

La a. 1732 2 Aug. in Praga Carolu VI rescric pentru redicarea monastirei si resedentiei Eppesei in Fagarasiu.

La a. 1732 2. Sept. se emite decretu Imperatescu pentru redicarea monastirei in Fagarasiu si străpunerea Fenetului din Gherla numitu, „Puskások Rétje“ pe sama natiunei armenesci; in arch. cam. aul. fase. XXXIX din Sept.

(Va urma in a. v.).

Д О К М Е Н Т І І 6.

(Прима din Nр. тр.)

Преа днълдате доамне.

Дн юрмаре портпчей днълдате востре кътре нои прп лзмнатъ цдзялъ din 10 а тркктеи лзп Генар апзлі квргъторі, адспъндане за въз лозт пт четнд из лзле амнте челе кврпце, ам лзт за днделенчере хотрътвре востре алкътвре ши ашеземжит днтръ ръндзире de Егзмені не за съюзеле лъкашвр челе днкнатае за тъпъстриде din цюс, din къре кът центре чело din орашъ Ешии ши ачелоралате търгър де не афарь, на пште енори че ар фі актъ de фамилії къ фемеи ши кони, маи потривйт ар фі съ ee ръндзиасъ де актъ преоди de мір из чинтъ de икономі дн лозъ възгърълор Егзмені, еар за тъпъстриде ши съюзеле челе de не афарь, пъзиндаке tot ачел din днчептъ веніз ашеземжит, съ ee ръндзиасъ църпнд пътжентеи, из стреини, днпърчіпъл днълдимеа востре ачесъ къвздре ахира постър спре ачелчере de пърпді кълзърі, переване къвзюасе ши de икономі презвітери къчерніці, ка тоді съ фі днпълітотрі лакрърілор че атърпъ de даторіа заси асемене ръндзірі, днть кът асемене de a днін дн тоатъ време днквпнціръ съюзелчере дъкашвр къ сложиторі тressінчионі ши дн че маи възъ ши пъкътъ ръндзиаъ, къре ръндзиці Егзмені ши икономі съ аівъ а'ші прімі din веністриде фіеште къре монастри аічо о а трея парто хотрътъ центре джесе, въжд'ші днчептъ не асемене томеis de за ев. Георгіо 1828 ши днайште, цъпъ кънд одекъ со днчептъ продес-тица овдитечкії анакораде десчътвітаре демпні, еар пъпъ атпчо по юръторіи doi ani an a di as

да пътні къте: тиа сътъ тий деи не сио каре ап
дитр' ачеа а трея парте хотържть дп треввінда
ачестор монастірі, въ оаре каре адікъ спорів, че
анді вине воіт афаче песте ачеса че пріп поменіта
обтеасъ анафора с'ат лъсат пепгръ ачесті doi
ani дп треввінда зісюор монастірі, днъ каре
апоі дп жицнерае трачелії denliп а ачео атрееа
парте de ла епоха зісь май ево ти жицната, прі-
сояла песте келтвіделе жицнтоаре дитр' дінереа
тынъстірілор съ се деа не тот ани дп илата да-
торілор ші а доважділор ачестор монастірі въ
мінла че май пре зарг се аратъ пріп ачесаші
зіминать дідалъ.

Брътвіорі дар фінд зіминатеи воастре порбні
ам апологісіт тай ділтвіл ванії хотържді пепгръ¹
дінереа ачестор зівіле лъкашірі дп брътвіорі
doi ani не ділтвіл зіста венітвіл фіеште къріа
тынъстірі, на съ інти че се къвіне а зва не тот
ани, ші апоі ам кізвіл ші ръпдзіреа поменіцілор
Егзмені ші ікономі ші алецеро атът din тагма
кълъгъреасъ не чеи май къвіомі ші треввічі къ-
зігърі пътжтепі, вът ші din преодлі de мір не
чеи май къчорнічі ші десріні, преюш май ціо
анто се аратъ, адекъ:

La тънъстіріде не афарь.

Галата въ Хадъміз: Соороніе Іеподі, дасказ-
Четъдзе въ Хлінче, Гаврія Іеромонах. Франтоаса:
Варлава Іеромонах. Берлова: Архідіакон Венеамін.
Арон Водъ: Neonіа Іеромонах. Пъпъзді din Бото-
шані, Іліополеос Іепокентіе. Декровьдза въ Ліпо-
въдза: Іоаніе Фъстъчи, Герасім Іеромонах. Ръ-
нікоаса: Атанасіе Архімандріт Міера. Протосінгел
Генаде. Созема въ Бизантие, Коєstrandie Іеромо-
нах. Кашін, Атанасіе Архімандріт. Бергапьдза
Даниїа Іеромонах. Тадъзъ, Iosai фаховшік. Скітъ
Франтоаса, Протосінгел Герасім. Бістріда, Мака-
ріе Іеподіакон. Бахаліда Docirez Іеромонах, еар
Метокъ св. Іаіе, въ ръмъніе дп піттаре de гріжъ
а креслії блапарілорз ші а кіріе віналедорз din
ограда са.

Прокота, Архімандрітца Соороніе. Бердажъпії,
Іеромонахъ Савія. Флорешті, Нептру кълъгъріде.

La M. din орапіца Емії ші ачелоралта de не
афарь ореше.

Голіе, Ікономъ Ніколае. Св. Сава Ікономъ
Теодор. Треі-Светітеле, Ікономъ Автоніе. Данкъ,

Ікономъ Філіп. Барноскі, Ікономъ Констандин.
Бървоіз, Ікономъ Георгіе. Св. Іоан, Ікономъ Ка-
лінік. Нікорідъ, Ікономъ Георгіе.

Пречиста din Бакъз, Ікономъ Іоан. Пречиста
din Оанъ, Ікономъ Міхail. Пречиста din
Фокшані, Ікономъ Аностол. Пречиста din Галаді,
Св. Георгіе, Св. Димітріе, Св. Неклаі, Протопоп-
ица din Галаді Петръ.

Кърора се вор da ші історійле къвінчюасо
de вртмареа даторілор че аз а пъзі дп тогъл а
ачестіл жицнрінърі къ неконгеніре світелор
сложве, къръдъліе сойтелорз ачестор лъка-
шірі de а пірврэ дп ввпъ ші пльквтъ
старо ші ръндзіаль, кът ші дареа вапілор
ръндзіл спре дінереа ачестор тынъстірі, се вор
ръненіде de кътъръ комітег дп време, фъръ чеа
тai-тікъ прелзпіре саі-сінтеаль, de кара нt не
ръмъніе жицніа, ка днъ ввна воастре плекаре
кътъ ачест сфершіг лъквтъ ші лві Dvtneges ші
оаменілор, се ва фаче тоаъ жицнішліреа пезъ-
тігнріі саз а прелзпіріі, жицні фъръ а трече
кът de підлі песте зіоа жицнівать а къстірілор,
съ се теслімарісасъ ванії дп пітъртоаре да
св. мітрополіе. Фінд жицні къ пе да зіле din
тре ачесте тынъстірі п'яз ръмъніе вічі каъ се пепгр
шедере саз оғрзі, ші по да каре сжит се афъ
дп проасть сгарте ші чеरе треввінда de зп грав-
ніктеремет (dresc) ші по да зіле ті o din nos zldlpe
спре а нt вені дн чеа de icsova дъртмаре, каре
теремет ші діквраре сінгэр дпцелепчівна ділълішіл
воастре пітъе зідека къ нt аре de зіде съ ee жицн-
ніне din підліа келтвіаль че се лась азіт Ег-
зменілор не ачешті doi ani, ръмъніе а се сокоті
ші а се klnzsi еаръші de кътъ жицнішліреа воа-
стръ кът ші дп че кіп съ се жицнініе. Еар
аюи пептв ділтв даторілор ачестор тынъстірі,
лесне фінд de сокоті къ песте новоара с'тмей
капітале жицнішлірілор фъктв de Егзмені
гречі, май адъогънідсе ші досънда времії тречеріл
de атъда ани, пегрешік не да зіле вор ковърні
ші песте венітвілор, ші съ віе жицні дп зітъ
дитр' дъртмаре пебіндекать, ші еаръші ші зіл-
дасе кътъ ачеса га ші кондеізя тереметбрілор
ші а жицнішлірілор зісі май esc, de cіne се Жицнілоре,
ші пои нt вом пітті зіче алтфеліз, de кът дакъ
се ва гъсі de къвінцъ ші de кътъ жицнішліреа
воастръ, съ се опредасъ плата de чесалалть о а
трея парте, ачеа адекъ каре къ паме de сіматік
саз хотържт а се да да тънъстіріде din ціос зіде
сжит жицнішліреа ачесто de аічо не тот ани, саз

парте dintre'жна, първ се вор десфача даториile
фъкте de Ermeneii гречи, прекат ші първ се
вор іспръвши тереметріе ~~зас~~ докторіе зіс
mai ес, по кважт de тоатъ дронтата, атът пеп-
тръ къ ачеле даторіи de ръндбії проесомі а лор
ші докторъ а лор сокотеалъ сънг фъкте, кът ші
пептре пілдіреа времії тракте, къ пептре асестено
тереметріе ~~зас~~ din поz zidipr опреа Ermeneii гречи
трімітереа емватікліи първ се деспътвяа do
ачеа келтвіаль, прекат пептре тотъ а ачесті
емватік, се ворбеште ші mai пътранеторіе ші
mai пре ларг пріп осевітъ а поастръ de mai
днайтре овітескъ анафора, че ші аре дніченітъ
сі токма de за темеліеа лакралі, адекъ de за
гльєсіреа хоцетрілор адевъраділор пътжопені
сімнагріюці ai поштре че аз zidit din поz ші аз
днізестрат зіселе mai се свінте лъкашірі дні-
нате за тъпъстіріе din ціос.

Осевіт de тревзіндъ фінд а се лга чева дн
въгаре de самъ ші пептре тагма маічілоръ въ-
лъгъріде че аз тревзіндъ дн тог феліз de ажі-
торіе, ші дріт ка піште фіч de молдовені пъ-
тжопені зрмате а ачелор віторі світелор mai
есе зіс дъкашірі, ші дніпъ таціима пітерьлі
дор чел din време дн време, не mai авжнд дні-
переа віедірі твторор пітai докт'р'ачеле дозе
тъпъстірі лъсате пептре джнеале, адекъ Варате-
нла ші Aratia, се сокотеніе de квійпъ, дакъ за
фі ші твіреа Днілдітей воястре, а лі се mai adeoці
ші тъпъстіреа Florешти de за Тутова, тог dint-
tr'ачесте днікінате за чеа din ціос, на осевіндъсе
челе че п'ші аз днікъпереа дор за поменігеле
mai ес дозе тъпъстірі, съ се ші тате за ачеасть
тъпъстіреа Флорештілор, пептре акърова піт-
таре de гріжъ акті не ачешгі doi ani бртъторі,
съ лі се dea пітai анатогіе че се віне не венітла
ачесті тъпъстірі, din зна естъ тії леі хогъръді
пептре цінереа твтарор тъпъстіріор днікінате de
ціос първ за авз 4828, ші de аколо днайтре
екоціндъсе къ тотъ тошіле ачесті монастірі,
din izводы комітетлі, съ рътже de істовз але
тъпъстірії пептре піттаре de гріжъ а кългъріде-
дор ашезате аколо, венітла лор днісъ съ се вінідъ

пріпmezat de кътъ тітраполіе ші епіскопії, ші
пітai атъта кът а фі de тревзіндъ хранеі ачелор
кългъріде, ші de алте неапърате неноі, съ се dea
пріп старіца лор, еар прісосла съ рътъе еаръші
дн сокотеала венітлаі чедоралалте тъпъстірі,
пептре каре ачеаста ші віліт рагъш, ка съ фі
дніврареа воястръ а се адъчо дн пітіре ші dom-
іеаскъ днівріре спре поменіреа воястръ вецинікъ.

Не лъпгъ ачеаста mai фінд ші дн Галаді
патре вісерічі dintre'a тъпъстірілор днікінате дн
ціос, адекъ пречиста, св. Георгіе, св. Dimitrie ші
св. Ніколае, каре пеавжнд осесіт а лор афаръ de
о тошіоаръ а пречистроі ші докторъ піті о піттаре
de гріжъ, се афъ дн фоарте проасть старе, віеле
ші дескоперіт, алтеле фъръ чеie ne din дъзитръ,
ші пептънд днікіпі чева mai сімдітіріз лакр
акті deodatъ de кът венітла кантарілі din Га-
ладі че'a ші авб mai днайтре, фіе тілостівіреа а
воястръ а се ші словозі ачесті веніт дн прімі-
реа протопопазі din Галаді Петръ, аспра кързіа
с'з днісьрічинат піттаре de гріжъ а къте патре
ачеле вісерічі, ка пріп днікіпіріе сале челе повъ-
цітібре de емерітла востре рагъторіз епіскопіза
de Roman, ка віеле че сънг дн а са епархіе, съ
се дніделетпіческъ а днітътіна челе mai de тре-
взінде пептре зрмареа св. лор славже, ші пріпче-
тъ а ле адъчо дн старе че с'з піті mai вінъ
ші пілкътъ.

Докт'р'ачесташі кіп зрънд тоагъ лъкрабеа ші
пітре за кале а поастръ днікіпірътоаре днісні
лътінатеі воястре цідзле словозіе спре ачеаста,
нз днісім пріп плеката постръ ачеста анафора
а ві ле фаче къпоскъте спре domneasca ші еть-
ніпекъ хотъріре.

1826 Март 22.

Аі днілдітей воясте
кътъ Dumnezeus емеріті рагъторі
Beniamin Мітрополіт Молдові.

Герасим епіскоп Романізі.
Мелетіе епіскоп Хіштаді